

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Oboer/370/2014
Identifikačné číslo spisu:	2309211341
Dátum vydania rozhodnutia:	26.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2309211341.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s. r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnej: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. č. XXX, o vymoženie úroku z omeškania v sume 13,94 eur a trov exekúcie, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 23Er/502/2009, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoE/67/2013-44 zo dňa 17. apríla 2013, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- IV. Povinnej n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta, ako súd exekučný, uznesením č. k. 23Er/502/2009-13 zo dňa 23. marca 2012 rozhodol o zastavení exekúcie, vedenej na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia. Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (zmluvu o spotrebiteľskom úvere), kde oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinná (dlžník) spotrebiteľom. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka bola spotrebiteľovi nanútená, neprimerane zvýhodnila dodávateľa a povinnú zbavila reálnej možnosti ochrany jej práv pred všeobecným súdom. Predmetná doložka je neprijateľná a v dôsledku toho neplatná (§ 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka). Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a aj výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Na základe uvedeného okresný súd exekúciu zastavil podľa ust. § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „ZoRK“).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, uznesením č. k. 23CoE/67/2013-44 zo dňa 17. apríla 2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) ako vecne správne potvrdil. Ďalšími výrokmi zamietol návrhy oprávnenej na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Námietky oprávnenej uvádzané v odvolaní vyhodnotil ako nedôvodné. Zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení ZoRK, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný túto okolnosť skúmať a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu. Keďže medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasl. ZoRK, nebola založená ani právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul, je preto právne neúčinný (nulitný), neschopný vyvolať právne následky.

Návrhy oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p. odvolací súd zamietol ako nedôvodné.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave - vo výroku zamietajúcom návrh oprávnenej na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie - podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave podala oprávnená tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že sudy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p., účinného do 31.12.2014), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p., účinného do 31.12.2014), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p., účinného do 31.12.2014), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p., účinného do 31.12.2014) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. v konaní sa dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pretože nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave.

Podľa ust. § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Procesné podmienky v občianskom súdnom konaní, i napriek tomu, že ich Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane účastníkov konania), ktoré musia byť nevyhnutne splnené, aby sa

dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offio. Ak pri ich skúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký ich nedostatok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O. s. p.). Medzi tieto procesné podmienky nepochybne patrí aj funkčná príslušnosť súdu na prejedanie vecí vyplývajúca zo zákona.

Podľa ust. § 201 veta prvá O. s. p., účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 9 ods. 1 O. s. p., na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné sudy. Krajské sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa: a/ v sporoch o vzájomné vyporiadanie dávky poskytnutej neprávom alebo vo vyššej výmere, než patrila, medzi zamestnávateľom a príjemcom tejto dávky podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení, b/ v sporoch medzi príslušným orgánom nemocenského poistenia a zamestnávateľom o náhradu škody vzniknutej nesprávnym postupom pri vykonávaní nemocenského poistenia, c/ v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky (§ 9 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 10 ods. 1 O. s. p., krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

Podľa § 10 ods. 2 O. s. p., o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Najvyšší súd SR je funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa; prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím súdu prvého stupňa, sú pritom zákonom taxatívne vymedzené (viď § 9 ods. 2 O. s. p.).

Rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí návrhu oprávnenej na prerušenie konania, vydané po začatí odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na prejednanie podaného odvolania oprávnenej preto nie je daná.

Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Najvyšší súd SR preto konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu odvolacieho súdu zastavil bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia (ust. § 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave podala včas oprávnená, zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 vetou druhou O. s. p., skúmal ďalej, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn. 6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 9. júla 5Cdo/371/2012, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov nižších stupňov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, Exekučného poriadku a ZoRK). S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

III. V ďalšom Najvyšší súd SR bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť, predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou - vid' konania vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1Oboer/18/2013, 1Oboer/28/2013, 1Oboer/30/2013, 1Oboer/85/2013, 1Oboer/261/2013 a 1Oboer 243/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ust. § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

IV. Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o dovolaní oprávnenej vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd SR nepriznal povinnej náhradu trov týchto konaní, lebo povinná nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.